

LUONNOS 22.2.2018

TAMPEREEN KAUPUNKI

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia

linjaukset

esittely kh/kv-seminaari 22.2.2018

Kaisu Anttonen

Kestävästi kasvava kaupunki

Kaupungilla on kestävän kehityksen tavoite strategiassaan:

"Tampereen kaupunki toimii

ekologisesti,

sosiaalisesti ,

kulttuurisesti ja

taloudellisesti kestäväällä tavalla."

Ja myös ympäristötavoitteet:

"Tampere on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Kestävästi kasvava Tampere

arvostaa luontoa,

säästää luonnonvaroja ja

vähentää päästöjä."

Tarvitaan vaikutusten hallintaa ja kumppanuutta

Ympäristöpolitiikka kohti kestäväää, hiilineutraalia kaupunkia toteutuu läpi koko kaupunkiorganisaation - toiminnan elinkaaren aikaisia vaikutuksia tunnistamalla, ennakoimalla ja haitallisiin muutoksiin reagoivalla seurannalla.

Ympäristöpolitiikan tavoitteet ja vaikutusten hallinta ulottuvat kaupunkiorganisaation ulkopuolelle mm. isoissa kaupunkirakentamisen hankkeissa ja palvelujen tuotannon kumppanuuksissa yritysten ja muiden toimijoiden kanssa

Toteutuksen ytimessä ovat:

- tehokkaat, yhdessä sovitut toimintatavat
- älykkäät, päästöjä ja luonnonvaroja säästävät, elinkaaren tunnistavat ratkaisut

YMPÄRISTÖPOLITIIKAN VISIO

(Tampereen strategia kv 2017)

Kestävä Tampere 2030 – kohti hiilineutraalia kaupunkia

YMPÄRISTÖPOLITIIKAN PÄÄMÄÄRÄT 2030

Ilmastopäästöjä vähennetään
ja hiilinieluja vahvistetaan

Luonnonvaroja käytetään
ja kulutetaan resurssiviisaasti

Luontopääomaa
käytetään kestävästi

Ympäristön tila on hyvä
ja sitä seurataan

Kaupunkistrategia:
hiilineutraali
Tampere

Kestävä
liikkuminen ja
kaupunkirakenne

Kestävä
asuminen ja
rakentaminen

Energian
kestävä tuotanto
ja kulutus

Kestävä kulutus
ja materiaali-
talous

Kestävä
kaupunki-
luonto

Hyvä
ympäristön
tila

Seuranta

KESTÄVÄ TAMPERE 2030 LINJAUKSET

(kh 26.3.2018, kv 4.2018)

Kestävä Tampere 2030 tiekartta:

askeleet, toimenpiteet ja toimintatavat kohti päämääriä ja linjausten toteutusta

Linjaukset päivittävät ympäristöpolitiikan tavoitteet kohti kestävästi kasvavaa, hiilineutraalia kaupunkia

taustamateriaaleina:

Inhimillinen ja vetovoimainen Tampere. Lauri Lylyn pormestariohjelma vuosille 2017-2021 (kv 2017)

Tampere Sinulle paras - Tampereen strategia 2030 (kv 2017)

Ennakointia ja vastuullisia toimintatapoja, Tampereen kaupungin ympäristöpolitiikka 2020 (kv 2012)

Kunta-alan energiatehokkuussopimus 2017-2025 (kh 2017)

Asunto- ja maapolitiikan linjaukset 2018-2021 (kv 2018)

Kohti vaikuttavampaa ympäristöpolitiikkaa. Analyysi Tampereen kaupungin ympäristöpolitiikan toteuttamisesta (Key 2018)

Kestävä Tampere 2030 – työpajojen ja tiekarttamateriaali

1. Kestävä liikkuminen ja kaupunkirakenne 2030

Tampere on kestävän kaupunkisuunnittelun, liikkumisen ja työtapojen edelläkävijä Ilmastonmuutoksen tuomiin riskeihin on varauduttu.

Asuinympäristö on turvallinen, terveellinen ja viihtyisä.

- Liikenne on vähäpäästöistä ja tehokasta
- Matkaketjut ovat sujuvia ja liikkumisen yhteiskäyttöratkaisut ovat kehittyneet
- Kävely ja pyöräily ovat kulkumuotoina suosittuja ja reitit ovat yhtenäisiä ja viihtyisiä
- Kaupungin metsät, viheralueet ja vesistöt muodostavat yhtenäisen ja monimuotoisen verkoston, jonka käyttö on sekä taloudellisesti että ekologisesti kestävä
- Kaupungin kasvu on suuntautunut joukkoliikennevyöhykkeelle ja aluekeskuksiin ja matkustustarve on vähentynyt
- Kaupungin asuntorakentamisesta suurin osa toteutetaan täydennysrakentamisena

Toteutustapoja ja -välineitä valtuustokaudella ovat mm. asunto- ja maapolitiikka, yleiskaavoitusohjelma, asemakaavaohjelma, Sump -kestävän liikkumisen ohjelma, hulevesiohjelma, riskien hallinnan suunnitelma, ratikan rakentaminen, bussilinjaston ja kaluston kehittäminen, pyöräilyn edellytysten parantaminen

2. Kestävä asuminen ja rakentaminen 2030

Asuinalueet ovat houkuttelevia ja omaleimaisia sekä kestävä elämäntapaa ja osallisuutta vahvistavia.

Hyvät mahdollisuudet luontokokemuksiin tukevat asukkaiden hyvinvointia.

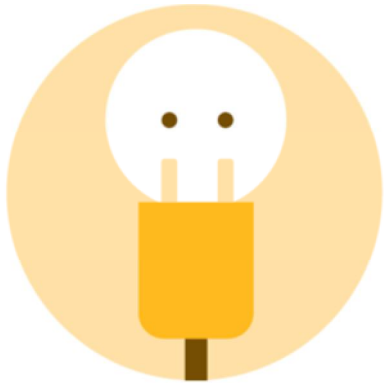
Rakentamisella luodaan edellytykset turvalliselle, terveelliselle ja viihtyisälle asumiselle.

- Asuminen on monipuolista, joustavaa ja energiatehokasta ja asumisen älyratkaisut ovat kehittyneitä
- Rakentaminen on ilmastokestävää ja materiaalitehokasta, ja puurakentamista suositetaan
- Rakentamisen ja käytön aikaiset ympäristöriskit tunnistetaan ja niiden vaikutukset on minimoitu
- Luontoperäiset ratkaisut infrastruktuurin rakentamisessa ja ylläpidossa ovat käytössä ja ovat lisänneet myös kaupunkiluonnon monimuotoisuutta ja asuinympäristöjen viihtyisyyttä

Toteutustapoja ja -välineitä valtuustokaudella ovat mm. maa- ja asuntopolitiikan välineet, massataloussuunnittelu, puurakentamisen ohjelma, Unalab-projekti, Smart-ohjelma, EU-Guggle-projekti, Area21-projekti, Palm-ohjelmointi- ja seurantaväline (=palvelut-asuminen-liikkuminen-maankäyttö)

3. Energian kestävä tuotanto ja kulutus 2030

Energialähteet ovat vähäpäästöisiä. Energiaa hyödynnetään tehokkaasti älykkäiden lämpö- ja sähköverkkojen, energiavarojen sekä älykkäiden ja rakennusten toimiessa yhteen. Älyratkaisuilla ja energiapalveluilla vähennetään myös sähkön- ja lämmön kulutuspiikkejä.

- Keskitetty energiantuotanto on lähes hiilineutraalia ja hajautetun uusiutuvan energian merkitys osana energiajärjestelmää on kasvanut.
- Energiatehokkuustyön tuloksena olemassa olevan rakennuskannan energiankulutus on laskenut. Fossiilinen erillislämmitys on loppunut.
- Tehovaihteluita tasataan kysyntäjousten ja muiden uusien toimintamallien avulla
- Liikenteen energiankulutus on vähentynyt, uusiutuvien polttoaineiden osuus on noussut. Infrastruktuuri tukee sekä sähköautojen että biopolttoaineiden kasvavaa käyttöä.
- Energialiiketoiminta ja osaaminen ovat Tampereella huippuluokkaa. Tampereella on yksi tai useampi alusta, joissa älykkäiden energiaverkkojen ratkaisuja sekä erilaisia kestäviä energialähteitä voi kokeilla käytännössä.

Toteutustapoja ja -välineitä valtuustokaudella ovat mm. Area21-projekti, Stardust – Horizon 2020 lighthouse – projekti, Hiedanrannan energiajärjestelmätyö, Smart buildings & Infra -kehitystyö, Tampereen sähkölaitoksen palvelukehitys, Tammervoima Oy, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n biokaasulaitos, Kuntien energiatehokkuussuunnitelma (KETS) ja Sustainable Energy and Climate Plan (SECAP) toteutus

4. Kestävä kulutus ja materiaalitalous 2030

Kiertotalouden periaatteet ohjaavat materiaalien käyttöä. Kaupunki tukee asukkaiden kestävän kulutuksen ratkaisuja.

- Kaupungin investoinneissa sekä palveluiden ja materiaalien hankinnoissa tunnistetaan/huomioidaan elinkaaren aikaiset ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset
- Massataseen arvioimiseen ja materiaalien hallintaan kiinnitetään huomiota jo kaavoitusvaiheessa massataloussuunnittelulla
- Materiaalit uusiokäytetään ja jätteen syntyä ehkäistään
- Elintarvikehävikki minimoidaan
- Jätevesien puhdistus ja ravinteiden kierrätys on tehostunut
- Tilojen käyttö on joustavaa ja tehokasta

Toteutustapoja ja -välineitä valtuustokaudella ovat mm. asunto- ja maapolitiikan välineet, kiertotaloutta edistävä elinkeinopolitiikka ja kiertotalouspuistot Tarastenjärvellä ja Kolmenkulmassa, Smart-ohjelma, kestävien hankintojen kriteerien kehittäminen ja tehostettu käyttöönotto, kaupungin kiinteistöjen jätehuollon kehittäminen, Sulkavuoden puhdistamo ja PJH:n biokaasulaitos, asukasysteistyö, viestintä ja eri toimijoiden yhteiskampanjat. Uuma-hanke

5. Kestävä kaupunkiluonto 2030

Luonnonvaroja käytetään kestävästi ja hiilinieluja on vahvistettu. Luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkivihreää on lisätty sekä luontomatkailua kehitetty.

- Luonnon merkitys kaupunkilaisten hyvinvoinnille ja terveydelle on tunnistettu
- Luonnonsuojelualueita on suunnitelmallisesti lisätty ja luonnon monimuotoisuus on turvattu
- Uhanalaisten luontotyyppien ja lajien sekä maaseutualueiden perinnebiotooppien säilymisestä on huolehdittu
- Järvien kestävää virkistys- ja matkailukäyttöä on edistetty ja luontoretkeilyn edellytyksiä on parannettu

Toteutustapoja ja -välineitä valtuustokaudella ovat mm. luonnonsuojeluohjelma, luonnon monimuotoisuuden ohjelma, retkeilyalueiden ja järviluontokeskuksen toteuttaminen, viherkattostrategian laadinta, viherkertoimen käyttö maankäytön suunnittelussa, ekosysteemipalveluiden arvottaminen päätöksenteon tueksi, metsien kestävä hoidon periaatteet...

6. Hyvä ympäristön tila 2030

Toiminnan elinkaarten aikaiset ympäristövaikutukset tunnistetaan ja hallitaan läpi kaupunkiorganisaation. Ympäristön tilaa seurataan ja parannetaan. Seurantatieto on julkisesti saatavilla ja käytettävissä päätöksenteossa.

- Vesistöjen ravinne- ja haitta-ainekuormitus on vähentynyt
- Juomaveden laatu on säilynyt erinomaisena ja pohjavesien ja maaperän suojelu on tehokasta
- Ilmanlaatu on pysynyt hyvänä ja ympäristömeluntorjunnassa on onnistuttu

Toteutustapoja ja –välineitä valtuustokaudella ovat mm. Ekotukiverkosto, Ekokompassi-hallintajärjestelmä, tiedonhallinnan, raportoinnin ja seurannan kehittäminen ja ohjelmointi, tarkkailu-, kunnostus- ym. ohjelmien toteutus, esim. ilman laatu, pienvesistöt, meluntorjunta, asunto- ja maapolitiikka ja mm. Unalab-projekti

Kiitos!

lisätietoja: Kaisu Anttonen, puh 05063698
etunimi.sukunimi@tampere.fi

TAMPEREEN KAUPUNKI

